

RĪGAS PĻAVNIEKŪ PAMATSKOLA

Jāņa Grestes iela 14, Rīga, LV-1021,
tālrunis 67246868, e-pasts plavniekups@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

26.03.2024.

Nr. PSPL-24-3-nts

Elektrodrošības noteikumi izglītojamajiem

Izdoti saskaņā ar
Ministru Kabineta 22.08.2023. noteikumu Nr.474
“Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība
un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 17.2.punktu.

I Vispārīgais jautājums

1. Šie noteikumi nosaka elektrodrošības prasības, kādas jāievēro visiem Rīgas Pļavnieku pamatskolas (turpmāk tekstā – skola) izglītojamajiem.
2. Neievērojot elektrodrošības noteikumus, var iegūt elektrotraumu, jo strāva, ejot cauri cilvēka ķermenim, iedarbojas ķīmiski, bioloģiski un termiski. Elektriskās strāvas trieciens var izraisīt smagas zudumu, elpošanas ceļu paralīzi, nervu sistēmas traucējumus, elektrotraumas gadījumā var tikt bojāta āda, muskuļaudi, asinsvadi, nervu šķiedras, var iegūt apdegumus.

II Elektrodrošības vispārīgās prasības

3. Uzmanīgi jārikojas ar elektroierīcēm. Sākumskolas vecuma bērniem bez pieaugušo (piemēram: vecāku vai skolotāja) klātbūtnes elektroierīces neiesaka ieslēgt.
4. Uz iekārtām (to motoriem), sadales skapjiem, drošinātāju kārbām u.c., kuru durtiņas atverot iespējama saskarsme ar neizolētām strāvu vadošām daļām, tiek uzstādīta brīdinājuma zīme **UZMANĪBU! Elektriskais spriegums**. Aizliegts atvērt ar šo brīdinājuma zīmi apzīmētās durtiņas. Elektrosadales skapjiem jābūt noslēgtiem. Izglītojamajiem aizliegts patvaļīgi tos atvērt un veikt darbības ar tajā izvietotajām ietaisēm, kā arī

- veikt jebkādas darbības ar elektrosadales skapju galvenajiem svirslēdžiem, paketslēdžiem vai drošinātājiem.
5. Izglītojamiem aizliegts uzturēties transformatoru punktu (būdu) tuvumā vai iekļūt tajos. Nepieciešams ziņot pieaugušajiem vai atbildīgajiem dienestiem, redzot, ka punkta durvis ir atvērtas. Ja mājdzīvnieks nejauši iekļūst transformatora būdā, aizliegts paša spēkiem mēģināt to glābt. Tas apdraud dzīvību!
 6. Laižot papīra pūķus, lidmodeļus, lidojošas rotaļlietas vai citus objektus, jāizvēlas vieta, kur tie nevar aizķerties aiz elektrības vadiem. Pūķa auklā var būt elektrību vadoši elementi, tādējādi iespējams saņemt spēcīgu strāvas triecienu.
 7. Nedrīkst kāpt kokā, kura tuvumā atrodas elektrības vadi.
 8. Nedrīkst tuvoties zemē nokritušam elektrības vadam tuvāk par 8 metriem.
 9. Negaisa laikā ir bīstami stāvēt pie elektrības stabiem un kokiem, jo zibens bieži iesper elektropārvades līnijās un augstos kokos.
 10. Nekādā ziņā nedrīkst izmēģināt reālajā dzīvē plašsaziņas līdzekļos (televīzijā, internetā u.t.m.l) redzētas darbības ar elektrību.
 11. Kategoriski aizliegts uzstādīt un lietot paštaisītas un nestandarta elektroierīces.
 12. Pirms jaunas elektroierīces lietošanas rūpīgi jāiepazīstas ar lietošanas instrukciju. Beidzot darbu ar elektroierīcēm, jāizslēdz tās no elektrostrāvas.
 13. Strādājot izglītības iestādē ar elektroiekārtām, darbu uzsāk tikai pēc skolotāja norādījuma, ievērojot iekšējās kārtības noteikumus un nepieļaujot patvaļīgu rīcību.
 14. Pirms sāk lietot elektroiekārtas:
 - 14.1. Jāattīra tās no putekļiem un nosēdumiem. Tas jā dara pirms iekārta nav pieslēgta elektrotīklam;
 - 14.2. Jāpārbauda, vai tās ir darba kārtībā. Aizliegts uzsākt lietot elektroierīces, ja konstatēti to bojājumi.
 15. Ja konstatēts vadu pārrāvums, nekavējoties jāziņo skolotājam.
 16. Izglītojamam, lietojot elektroierīci, jābūt uzmanīgam, koncentrētam un nedrīkst traucēt citus izglītojamos vai darbiniekus.
 17. Aizliegts aiztikt elektrotīklam pievienotas apgaismojuma iekārtas.
 18. Nenovietot uz vadiem, slēdžiem, elektroiekārtām jebkurus priekšmetus, apģērbus u.tml. Krēslus un citas mēbeles nedrīkst novietot uz elektrības vadiem, var tikt bojāta vada izolācija un rasties īssavienojums.
 19. Ja konstatēti kādi elektrisko ierīču, slēdžu, rozešu vai vadu bojājumi, nekavējoties jāziņo pieaugušajam (skolotājam,

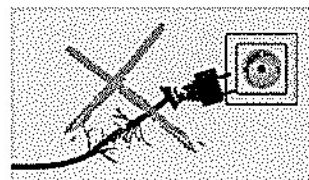

vecākiem).

20. Uzreiz jāziņo pieaugušajiem, ja novēro šādas pazīmes: dūmo vai dzirksteļo kontaktligzda vai elektroierīces slēdzis, jūtama degošas gumijas smaka, ieslēdzot vai izslēdzot elektroierīci, spiežot gaismas slēdzi, redzama dzirkstele. Šīs pazīmes var signalizēt par elektrības izraisīta ugunsgrēka draudiem.
21. Ja kādu apstākļu dēļ pārtrūkst elektropadeve (sprieguma piegāde) elektroierīcei, aizliegts uzsākt jebkādas apskates vai remontdarbus, pieskarties strāvu vadošām daļām, neatslēdzot ierīci no strāvas avota.
22. Aizliegts pašam labot salūzušas elektroierīces. Aizliegts pieskarties atkailinātiem vadiem, apgaismojuma armatūrai un citām strāvu vadošām daļām, noņemt nožogojumus vai aizsargapvalkus – tas jādara kvalificētam personālam.
23. Aizliegts pārnēsāt elektroiekārtu, turot to aiz vada.
24. Lai izvairītos no elektrotraumām:

24.1.

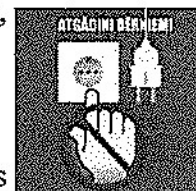
Aizliegts pieskarties, lietot vai izmantot bojātas elektriskās ierīces, slēdžus, rozetes, vadus;

Elektriskās ierīces drīkst pieslēgt strāvas avota, izmantojot tikai nebojātus vadus; Aizliegts ievietot rozetēs nestandarta kontaktdakšas, svešķermeņus; ieslēgt apgaismojumu, sitot pa slēdzi, kā arī citādi mehāniski bojāt elektrovadus, slēdžus, rozetes u. tml.;

24.2.

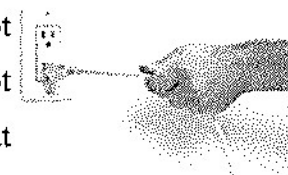
Elektriskās ierīces drīkst pieslēgt strāvas avota, izmantojot tikai nebojātus vadus; Aizliegts ievietot rozetēs nestandarta kontaktdakšas, svešķermeņus; ieslēgt apgaismojumu, sitot pa slēdzi, kā arī citādi mehāniski bojāt elektrovadus, slēdžus, rozetes u. tml.;

24.3. Aizliegts ievietot rozetēs nestandarta kontaktdakšas, svešķermeņus; ieslēgt apgaismojumu, sitot pa slēdzi, kā arī citādi mehāniski bojāt elektrovadus, slēdžus, rozetes u. tml.;

24.4.

Daudzas elektroierīces nav pieslēgtas spriegumam pastāvīgi, bet tiek pieslēgtas katru reizi pirms to lietošanas. Droši tas veicams, tikai turot kontaktdakšas izolēto daļu. Beidzot lietot elektroierīci, vispirms to izslēdz, pēc tam, pieturot kontaktligzdu, izņem kontaktdakšu. Nedrīkst izraut

kontaktdakšu no rozetes, velkot aiz vada – tā var sabojāt izolāciju un izkustināt rozeti. Drīkst lietot tikai tādas rozetes, kuras stingri turas sienā. Nedrīkst aiztikt ar mitrām vai slapjām rokām elektriskās ierīces, slēdžus, rozetes, vadus. Nedrīkst strādāt ar elektroierīcēm uz slapjas grīdas, nedrīkst elektroierīci ievietot ūdenī. Nenovietot trauku ar ūdeni uz elektroierīcēm, jo tas var apgāzties un ūdens var nokļūt uz elektrības vadītājiem. Ūdens ir labs elektrovadītājs, cilvēks var gūt elektrotraumas.

25. Netuvoties uz zemes guļošie elektrības vadiem, neaiztikt tos. Par to jāziņo pieaugušiem cilvēkiem.

III Rīcība ārkārtēju situāciju gadījumā

26. Elektrotraumu gadījumā:

26.1. Ziņot skolotājam vai citam pieaugušajam;

26.2. Jānodrošina pirmās palīdzības sniegšana (skatīt noteikumus par pirmās palīdzības sniegšanu);

26.3. Nepieciešamības gadījumā jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība pa tālruni **112 vai 113**.

27. Elektroierīču bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanos, deguma smaka u.c.) pārtraukt darbu ar tiem (izslēgt), ziņot skolotājam vai skolas administrācijai un brīdināt citus par radušos situāciju. Degoša elektroierīce jāatvieno no strāvas, pēc tam liesma jānoslāpē ar biezu audumu.

28. Ja cilvēks ir guvis elektrotraumu un tuvumā nav skolotājs vai pieaugušais tad:

28.1. Elektrotraumas gadījumā vispirms cietušais jāatbrīvo no strāvas avota, t.i. jāatslēdz elektrostrāvas padeve, izraujot kontaktdakšu vai izslēdzot drošinātājus;

28.2. Kad cietušais atbrīvots no strāvas avota, pārbauda elpošanu

un sirdsdarbību, konstatē, vai cietušais ir pie samaņas. Ja nav,

vai pašsajūta slikta, tad steidzīgi jāizsauc neatliekamā

medicīniskā palīdzība pa tālruni 112 vai 113.

29. Glābjot cietušo no elektrības strāvas, novērtē savu prasmi, jo nedrīkst aizmirst, ka pieskaroties cilvēkam, kas atrodas zem strāvas, jārikojas ļoti piesardzīgi. Lai atrautu cietušo no strāvas vadošajām daļām vai vada, jālieto sauss apģērbs, virve, nūja, dēlis vai cits sauss priekšmets, kas nevada elektrisko strāvu. Lai atrautu cietušo no strāvas vadošajām daļām vai vadiem, var arī satverot viņa apģērbu (ja tas ir sauss).

30. Rīcība ugunsgrēka gadījumā noteikta ugunsdrošības noteikumos izglītojamiem.

31. Elektroaizdegšanās gadījumā aizliegts dzēst uguni ar ūdeni. Jāizmanto smiltis vai speciāli ugunsdzēsāmie aparāti. Drīkst izmantot pulvera tipa vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsamos aparātus. Darbības shēma norādīta uz aparātiem.

V Noslēguma jautājumi

32. Ar noteikumiem elektrodrošībā izglītojamais iepazīstina klases audzinātājs ne vēlāk kā triju nedēļu laikā pēc katra mācību gada sākuma un katru reizi pirms tādu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību.

33. Izglītojamo iepazīstināšanu ar noteikumiem reģistrē speciālā veidlapā, kurā izglītojamie apliecina ar parakstu un datumu.

34. Pēc pedagoga izstrādāta stundu plāna organizē noteikumu noklausīšanos, metodiski pareizi izmantojot palīguzdevumus. Piemēram, papildus informāciju par elektrobīstamību var gūt https://arelektribuneriske.lv/respekte_elektribu

35. Par šo noteikumu 32.un 33. punktu izpildes pārraudzību un apmācību ierakstus kontrolē direktora vietniece audzināšanas darbā.

36. Atzīt par spēku zaudējušus 20.07.2015. noteikumus Nr. PSPL-15-7-nts "Elektrodrošības noteikumi izglītojamajiem".

Direktore

Elīna Dreimane

G.Gausiņa-Šlahota
67246868